Dosarul:nr.2r-1092/24 Judecător: Mihaela Scripliuc
2-24014475-02-25r-03042024 **D E C I Z I E**
13 februarie 2025

mun.Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru
având în componentă:
Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton
Judecătorii Dorin Dulghieru și Constantin Roșca

examinând fără participarea părților, recursul declarat de *****, în cauza civilă la contestația depusă de către ***** împotriva executorului judecătoresc Ion Furdui cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc nr.032-860/2022 din 12.01.2024, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 04 martie 2024, prin care cererea a fost restituită,

c o n s t a t ă:

La 05 februarie 2024, ***** a depus contestație împotriva executorului judecătoresc Ion Furdui cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc nr. 032- 860/2022 din 12 ianuarie 2024.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 08 februarie 2024 nu a fost dat curs contestației depuse de către *****, fiindu-i acordat termen de 5 zile din data recepționării prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor. La 23 februarie 2024, ***** a depus cerere de înlăturare a neajunsurilor.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 04 martie 2024, S-a restituit contestația depusă de către ***** împotriva executorului judecătoresc Ion Furdui cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc nr. *****

La 26 martie 2024, ** a declarat recurs*** împotriva încheierii primei instanțe din 04 martie 2024 solicitând casarea, cu trimiterea cauzei pentru examinare în instanța de fond.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu încheierea primei instanțe, deoarece o consideră ca ilegală și neîntemeiată, fiindcă instanța de fond eronat a restituit contestația din motivul neprezentării de către recurent a copiei procedurii de executare. În acest sens a invocat că copia încheierii de a nu da curs cererii din 08.02.2024 la data de 21.02.2024.

Recurenta invocă că nu poate să se deplaseze singură, însă a folosit în calitate de curier o rudă la data de 23.02.3024 a depus contestatei suplimentară prin care a înlăturat neajunsurile , însă contestația a fost restituită. Menționează că unicul motiv de restituire a contestației a servit neprezentarea copiei buletinului, care a fost pierdut de ea din cauza vârstei înaintate. Suplimentar a menționat că procedura de examinare contestației încheierii executorului judecătoresc este reglementată de Codul de Executare, care nu prevede posibilitatea restituirii contestației. Or, nu există nici o prevedere legală care să oblige/să prevadă necesitatea prezentării de către reclamant/debitor a copiei procedurii de executare.

Prezentarea copiei procedurii de executare nu rezultă nici din prevederile art.118, 119 166 și 167 alin.(1) CPC, dar nici din prevederile art.163 alin. (2) Cod de Executare, care

prevede că (2) În cazul contestării actului întocmit de executorul judecătoresc, sarcina probațiunii este pusă în seama reclamantului. Art.163 alin.(2) Cod de Executare prevede aceiași obligație ca și art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să prezente să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu supune altfel.

Conform art.118 alin.(5) CPC, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților şi altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare şi să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

Instanța de judecată nu este în drept să oblige partea să prezente probe, la fel nu este în drept să condiționează punerea pe rol a cauzei de prezentarea căror va probe. Nu este sarcina reclamantului să contribuie la examinarea multiaspectuală a cauzei. Astfel, consideră recurentul că încheierea judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 iulie 2024 de restituire a contestației depuse de *****, este neîntemeiată.

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Analizând argumentele invocate în cererea de recurs, în cumul cu materialele cauzei, Colegiul Civil consideră recursul pasibilă admiterea acestuia cu casarea încheierii contestate, pe motivul încălcării normelor de drept procedural, cu restituirea cauzei la etapa de primire a cererii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.427 lit.b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

Potrivit dispozițiilor art.432 alin.(1) și (2) CPC părțile şi alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform prevederilor art.27 alin.(1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

În conformitate cu art.32 alin.(1) CPC, nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță sau de judecătorii în a căror competență cauza respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.

Conform dispozițiilor art.12 alin.(1) CPC, instanța judecătorească soluționează cauzele civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al hotărârilor şi deciziilor Curţii Europene a Drepturilor Omului, al hotărârilor Curţii Constituționale, al legilor organice şi ordinare, al hotărârilor Parlamentului, al decretelor Președintelui Republicii Moldova, al hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale şi ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă acestea nu contravin ordinii publice şi bunelor moravuri.

Conform dispozițiilor art.9 Codul de executare, Atacarea actelor executorului judecătoresc, Participanții la procedura de executare, alte persoane interesate ale căror drepturi ori interese ocrotite de lege au fost încălcate printr-un act de executare pot ataca actul în conformitate cu legea.

Realizarea controlului judecătoresc asupra actelor de dispoziție a executorului judecătoresc este o manifestare a principiului legalității și accesului liber la justiție stabilit în art.20 alin.(1) și (2) al Constituției Republicii Moldova (1, p.1), conform căruia orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Raportând aplicarea controlului judecătoresc, la procedura de executare silită, este de menționat că prin reglementările sale, legiuitorul a inserat în Codul de executare la titlul IV, capitolul XIV reglementări referitor la procedura de contestare a actelor executorului judecătoresc [2, p.33-35].

În acest sens, conform prevederilor art.161 alin.(1) Codul de Executare, persoanele care sânt în drept să conteste actele de executare. Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc sau acțiunile/inacțiunea acestuia pot fi contestate de către părți şi de alți participanți la procesul de executare, precum şi de terții care consideră că prin actele de executare sau acțiunile/inacțiunea executorului judecătoresc le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege. Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc nu pot fi contestate dacă din momentul săvârșirii lor au trecut mai mult de 6 luni.

(2) Cererea privind contestarea actelor de executare sau acțiunilor/inacțiunii executorului judecătoresc se înaintează în instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află biroul executorului judecătoresc sau, în cazul municipiului Chişinău, în instanța de judecată în a cărei circumscripție camera teritorială a executorilor judecătorești a stabilit competența teritorială a executorului judecătoresc.

(3) Cererea prevăzută la alin.(2) nu se supune taxei de stat.

În același rând, potrivit art.162 alin.(1) Codul de executare, termenul de contestare a actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc actul de executare întocmit de executorul judecătoresc poate fi contestat de participanții la procesul de executare în termen de 15 zile de la data săvârșirii lui ori a refuzului de a săvârși anumite acte, dacă legea nu prevede altfel. Terții care nu au participat la procesul de executare pot contesta actele de executare, întocmite de executorul judecătoresc, în termen de 15 zile de la data la care au aflat ori trebuie să afle despre aceste acte.

(2) Persoana poate fi repusă în termenul de contestare în condițiile Codului de procedură civilă. Persoana nu poate fi repusă în termen dacă din data emiterii sau a refuzului emiterii actului contestat au trecut mai mult de 6 luni.

Potrivit dispozițiilor art.163 Codul de executare, procedura de judecare a cererii reclamațiile din cererea privind contestarea actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc sau a acțiunilor/inacțiunii acestuia se înaintează împotriva creditorului sau debitorului. Cererea se judecă în condițiile Codului de procedură civilă. Executorul judecătoresc atras din oficiu în calitate de intervenient accesoriu este obligat să prezinte instanței de judecată copia certificată a procedurii de executare şi să dea explicații scrise referitoare la actele contestate.

(2) În cazul contestării actului întocmit de executorul judecătoresc, sarcina probațiunii este pusă în seama reclamantului.

(3) Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc, legale în fond, nu pot fi anulate pe motive formale.

(3^1) Nerespectarea cerințelor prevăzute la art.65 alin.(3) din prezentul cod servește drept temei pentru scoaterea cererii de pe rol în conformitate cu prevederile art.267 lit.a) Codul de procedură civilă. (3^2) Dacă se contestă cuantumul onorariului executorului judecătoresc, reclamația se înaintează împotriva acestuia. (4) Încheierea instanței de fond poate fi atacată cu recurs.

(5) În cazul respingerii cererii, reclamantul poate fi obligat, la cererea intimatului sau a executorului judecătoresc, la repararea prejudiciului cauzat prin întârzierea executării, iar cînd contestația a fost depusă cu rea-credință, reclamantul este obligat la plata unei amenzi judiciare în mărime de la 10 la 30 de unități convenționale.

(6) Încheierea judecătorească prin care s-a constatat refuzul neîntemeiat al executorului judecătoresc de a întocmi/a efectua un anumit act şi prin care s-a dispus obligarea acestuia la îndeplinirea actului respectiv se execută de către executorul judecătoresc imediat sau în termenul stabilit de instanța de judecată.

Alin.(7) În cazul neexecutării fără motive întemeiate a cerinței instanței de judecată privind prezentarea copiei certificate a procedurii de executare sau prezentarea explicațiilor scrise ori în cazul neexecutării în termen a încheierii judecătorești indicate la alin.(6) din prezentul articol, executorul judecătoresc se sancționează de instanța de judecată cu amendă de până la 50 de unități convenționale. Încheierea instanței de judecată privind aplicarea sancțiunii este executorie din momentul emiterii şi poate fi atacată cu recurs odată cu încheierea prin care se soluționează cererea privind contestarea actelor de executare.

Drept urmare, se constată că actele de executare întocmite de executorul judecătoresc sau acțiunile/inacțiunea acestuia pot fi contestate de către părți şi de alți participanți la procesul de executare în instanța de judecată. Procedura de judecare a cererilor/contestaților la acțiunile, actele executorilor judecătorești este reglementată de Titlul IV a Codului de Executare și reglementează contestarea actelor executorului judecătoresc, Capitolul XIV - Procedura de contestare a actelor executorului judecătoresc a Codului de executare.

În speță, Colegiul civil a constatat că potrivit cererii/contestații depuse de ***** împotriva executorului judecătoresc Ion Furdui ***se solicită:***

- repunerea în termen pentru contestarea încheierii executorului judecătoresc Furdui Ion nr.032-860/2022 din 12.01.2024 prin care a fost calculată și încasată de la debitorii Melnic Adălea și Iaemciuc Vitalii în numele creditorului Muntean Valerii dobânda de întârziere, ca omis din motive întemeiate;

-anularea încheierii executorului judecătoresc nr. 032-860/2022 din 12 ianuarie 2024 prin care a fost calculată și încasată de la debitorii Melnic Adălea și Iaemciuc Vitalii în numele creditorului Muntean Valerii dobânda de întârziere.

Drept urmare, instanța de fond a emis încheierea din 08 februarie 2024 prin care i - a comunicat reclamantului/contestatarului ***** despre necesitatea concretizării cercului participanților la proces și urmează să prezinte contestația cu înscrisurile anexate într-un număr egal cu numărul de participanți indicați în contestație, certificate în modul stabilit de lege, de persoană pe proprie răspundere și să prezinte copia de pe actul său de identitate, certificat în modul prevăzut de lege.

Corespunzător, având în vedere că potențialul reclamant nu a lichidat neajunsurile din încheierea instanței din 04 martie 2024, instanța de judecată a restituit cererea pe motiv că potențialul reclamant nu a înlăturat neajunsurile admise la depunerea cererii/contestației în instanța de judecată.

Raportând circumstanțele cauzei la circumstanțele speței, Colegiul consideră concluzia primei instanțe de restituire a cererii/contestații împotriva acțiunilor executorului judecătoresc, este arbitrară și nejustificată, or, în cazul din speță se contestă actele de executare întocmite de executorul judecătoresc de către părți şi de alți participanți la procesul de executare (calea de atac), iar instanța de judecată are împuterniciri exclusive ce țin de controlul judecătoresc asupra actelor executorului judecătoresc.

Drept consecință, examinarea cererii/contestație depuse de ***** cu aplicarea prevederilor art.art.166-167 CPC și ca consecință restituirea cererii în temeiul art. 171 alin. (2) CPC pe motiv că, potențialul reclamant nu a înlăturat neajunsurile admise la depunerea cererii/contestației împotriva actelor executorului judecătoresc, este eronată, circumstanțe care, în conformitate cu prevederile art.423 alin.(1) CPC coroborat cu prevederile art.432 CPC constituie temei de casare a actelor emise ulterior admiterii acestei încălcări, în speță, încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 04 martie 2024.

Prin urmare, Colegiul consideră că încheierea nominalizata urmează a fi casată, dat fiind că a fost emisă cu încălcarea prevederilor procesual civile ale legislației în vigoare, or la examinarea acesteia au fost încălcate prevederile art.art.161-163 Cod de executare, care prevăd expres că actele de executare întocmite de executorul judecătoresc sau acțiunile/inacțiunea acestuia pot fi contestate de către părți şi de alți participanți la procesul de executare, precum şi de terţii care consideră că prin actele de executare sau acțiunile/inacțiunea executorului judecătoresc le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege în instanța de judecată.

Totodată, instanța de judecată contrar cerințelor prevăzute la art.163 alin.(1), (7) Cod de executare care prevede că expres că executorul judecătoresc atras din oficiu în calitate de intervenient accesoriu este obligat, dacă sunt întrunite condițiile art.119 din Codul de procedură civilă nr.225/2003, să prezinte instanței de judecată copia certificată a procedurii de executare şi să dea explicații scrise referitoare la actele contestate, iar (7) în cazul neexecutării fără motive întemeiate a cerinței instanței de judecată privind prezentarea copiei certificate a procedurii de executare sau prezentarea explicațiilor scrise ori în cazul neexecutării în termen a încheierii judecătorești indicate la alin.(6) din prezentul articol, executorul judecătoresc se sancționează de instanța de judecată cu amendă de până la 50 de unități convenționale, a obligat reclamantul/contestatarul *****, să prezente înscrisuri, certificate în mod stabilit de lege și alte acte, însă nu există nici o prevedere legală care să

oblige/ să prevadă necesitatea prezentării de către reclamant/debitor a copiei procedurii de executare și a înscrisurilor din procedura de executare.

Or, în caz contrar, nerespectarea acestor obligații, ce se regăsesc şi în principiile fundamentale a procedurii civile, art.art.9, 27 CPC, sunt afectate atât aparențele de imparțialitatea obiectivă a instanței, cât şi cele de echitate a procesului judiciar.

Instanța reține în acest sens că respectarea principiului preeminenței dreptului constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art.6 par.(1) din Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale (Roşca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005, par.24, f.d.28).

Inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curţii Constituționale, (hotărârea Curţii Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție sine qua non a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

În aceiași ordine de idei, instanța de recurs consideră întemeiate argumentele cererii de recurs, cu referire la faptul că prevederile normelor de drept procedural au fost interpretate eronat de prima instanță, or, precum a fost stabilit, prima instanță a emis încheierea de restituire a cererii recurentului prin care ultimul contestă în ordine de recurs actele judecătorești emise de către executorul judecătoresc în condițiile art. art. 161-163 Codul de executare.

Mai mult ca atât, în cazul ***în care de către parte nu sunt prezentate acte, care au stat la baza emiterii actului judecătoresc contestat***, instanța de judecată în conformitate cu dispozițiile art.163 Cod de executare, ***atrage executorul judecătoresc din oficiu în calitate de intervenient accesoriu care este obligat să prezinte instanței de judecată copia certificată a procedurii de executare şi să dea explicații scrise referitoare la actele contestate.***

De asemenea, instanța de recurs consideră argumentele cererii de recurs cu privire la netemeinicia încheierii contestate întemeiate și care urmează a fi luate în considerație, or, în opinia Colegiului civil, argumentele respective vizează circumstanțe ce țin de interpretarea eronată a normelor de drept procedural, la fel și instanța în speța dată examinează în exclusivitate legalitatea încheierii contestate prin aplicarea normelor de drept procedural, fără a se intra în fondul cauzei.

Astfel, Colegiul Civil conchide că lipsesc temeiurile ce ar justifica menținerea încheierii emise de instanța de fond, fiind un act judecătoresc defectuos.

Prin prisma acestor raționamente, ținând cont de faptul că, cererea de recurs este întemeiată, iar erorile comise de către instanța de fond nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de ***** de a casa încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 04 martie 2024, cu remiterea pricinii la rejudecare.

În conformitate cu prevederile art.427 lit.b), art.428 alin.(1) CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de *****.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 04 martie 2024, în cauza civilă la contestația depusă de către ***** împotriva executorului judecătoresc Ion Furdui cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc nr. ***** cu restituirea cauzei spre rejudecare în același complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecător Dorin Dulghieru

Judecător Constantin Roșca